

ЗАКОН за занаятите

Обн., ДВ, бр. 42 от 27.04.2001 г., в сила от 28.05.2001 г., изм., бр. 112 от 29.12.2001 г., в сила от 29.12.2001 г., бр. 56 от 7.06.2002 г., бр. 99 от 9.12.2005 г., в сила от 10.06.2006 г., бр. 105 от 29.12.2005 г., в сила от 1.01.2006 г., изм. и доп., бр. 10 от 31.01.2006 г., изм., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г., изм. и доп.,

бр. 34 от 25.04.2006 г., в сила от 1.01.2008 г. (*) - изм., бр. 80 от 3.10.2006 г., в сила от 3.10.2006 г., бр. 81 от 6.10.2006 г., (*) бр. 53 от 30.06.2007 г., в сила от 30.06.2007 г., бр. 19 от 13.03.2009 г., в сила от 10.04.2009 г., бр. 82 от 16.10.2009 г., в сила от 16.10.2009 г., изм. и доп., бр. 15 от 23.02.2010 г., в сила от 23.02.2010 г., бр. 28 от 5.04.2011 г., изм., бр. 68 от 2.08.2013 г., в сила от 2.08.2013 г., бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 1.08.2016 г.

Сборник закони - АПИС, кн. 5/2001 г., стр. 254

Библиотека закони - АПИС, т. 8, р. 1, № 30

(*) (Бел. ред. - относно влизането в сила на измененията и допълненията на Закона за занаятите с ДВ, бр. 34 от 25.04.2006 г., виж § 56 от преходните и заключителните разпоредби на ЗТР)

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Този закон урежда условията и реда за упражняване на занаят.

Чл. 2. (1) Целта на закона е стимулиране развитието на занаятите чрез осигуряване на условия за разгръщане на предприемчивостта, защита на интересите на занаятчиите и защита на потребителите на занаятчийски услуги.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.).

Чл. 3. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) (1) "Занаят" е дейност за производството на изделия и/или предоставянето на услуги по занаятчийски начин.

(2) Предприятието за производство на изделия или за предоставяне на услуги е организирано по занаятчийски начин, когато за определяне на облика му са изпълнени едновременно следните изисквания:

1. дейността е включена в списъка на занаятите съгласно приложение № 1;

2. работата се изпълнява на ръка или с помощта на ръчни или други специфични за занаята инструменти; крайното изделие или услугата са сходни с други от същия вид или са уникални;

3. за извършването на дейността са необходими съответни знания, производствено-технически умения и практически навици, придобити със занаятчийско обучение и квалификация, с професионално обучение в системата на средното и висшето образование, с курсове за придобиване или повишаване на квалификацията, както и с професионален опит;

4. дейността се извършва от занаятчии - самостоятелно заети лица или обединени в дружества по Закона за задълженията и договорите.

Глава втора

УПРАЖНЯВАНЕ НА ЗАНЯЯТ

Чл. 4. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Занаятчията упражнява занаята след вписване в регистър БУЛСТАТ по реда на чл. 3, ал. 1, т. 6 или 9 от Закона за регистър БУЛСТАТ, с изключение на занаятчиите, които не са самостоятелно заети лица.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Собственикът на предприятие, организирано по занаятчийски начин, е длъжен да постави на видно място в работното помещение майсторско свидетелство или свидетелство за калфа или документ, удостоверяващ правото да се упражнява занаят, както и да показва при поискване от потребителите на предоставяните стоки и услуги и от контролните органи карта за идентификация за удостоверяване на кода по БУЛСТАТ.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.).

(4) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Занаятчиите могат да упражняват един или повече занаяти, да предоставят само занаятчийски услуги и да търгуват единствено със собствената си продукция.

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г., бр. 28 от 2011 г.) (1) Собственик на предприятие, организирано по занаятчийски начин, може да бъде самостоятелно зает занаятчия или лица, обединени в дружество по Закона за задълженията и договорите.

(2) Самостоятелно зает занаятчия може да бъде физическо лице, което отговаря на едно от следните условия:

1. е калфа - без право да обучава чираци;
2. е майстор;

3. има придобита II или III степен на професионална квалификация в институции от системата на професионалното образование и обучение или има висше образование, съответстващо на занаята, който иска да упражнява, както и придобит съответен опит по занаята.

(3) Дружество по Закона за задълженията и договорите може да бъде собственик на предприятие, организирано по занаятчийски начин, когато физическото лице, отговорно за техническото ръководство на производствената дейност, е майстор по занаят в сферата на дейността му.

Чл. 6. (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г., отм., бр. 28 от 2011 г.).

Чл. 7. (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.).

Глава трета ОРГАНИЗАЦИЯ НА ЗАНЯЯТЧИЙСТВОТО

Раздел I Регионални занаятчийски камари

Чл. 8. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Занаятчиите могат да се обединяват в регионални занаятчийски камари, които са юридически лица. Регионалните занаятчийски камари извършват дейността си съгласно Закона за юридическите лица с нестопанска цел.

(2) В една област може да има само една регионална занаятчийска камара.

(3) Право на наименование "Регионална занаятчийска камара" имат само юридически лица, отговарящи на условията по този закон.

(4) Регионалната занаятчийска камара може да придобива и да притежава имущество.

Чл. 9. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Регионалната занаятчийска камара:

1. защитава интересите на своите членове и ги подпомага; съдейства за недопускане на нелоялна конкуренция между тях;

2. съдейства на държавната и общинската администрация в усилията им за насърчаване развитието на занаятите и осигуряване качеството на предоставяните занаятчийски услуги и при разработване на наредби, програми и проекти, свързани със занаятите;

3. подпомага членовете си в организирането и осъществяването на занаятчийското обучение, организира изпити за

признаване на занаятчийска квалификация и издава свидетелства за калфи;

4. сътрудничи с институции от системата на професионалното образование и обучение и от системата на висшето образование;

5. изготвя програми за обучение на занаятчийски според нуждите на района, съгласува програмите с Националната занаятчийска камара, която ги изпраща за утвърждаване от Националната агенция за професионално образование и обучение; публикува утвърдените програми на интернет страницата си;

6. съдейства чрез Националното сдружение "Задруга на майсторите на народни художествени занаяти" и браншовите организации - членове на Националната занаятчийска камара, за практическото обучение на занаятчийски и разкриване на работни места за придобиване на опит и квалификация на калфи от браншовите организации;

7. публикува на интернет страницата си одобрените от управителните органи на Националната занаятчийска камара образци на документи, с които занаятчийските декларират произхода на изделията си, както и други удостоверителни документи в случаите, уредени със закон;

8. създава и поддържа регионален регистър на занаятчийските - нейни членове, който се състои от следните раздели:

- а) дружества по Закона за задълженията и договорите;
- б) самостоятелно заети занаятчийски;
- в) майстори, които не са самостоятелно заети лица;
- г) калфи, които не са самостоятелно заети лица;
- д) чираци.

Чл. 10. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Членове на регионалната занаятчийска камара могат да бъдат:

1. самостоятелно заети занаятчийски;
2. дружества по Закона за задълженията и договорите - собственици на предприятия, организирани по занаятчийски начин;
3. майстори, калфи и чираци.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.).

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Всеки занаятчийски може доброволно да членува в регионалната занаятчийска камара, в района на която иска да упражнява занаят. Членовете на регионалната занаятчийска камара се вписват в регистъра по чл. 9, т. 8.

Чл. 12. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Органи на регионалната занаятчийска камара са общото събрание, управителният съвет и комисията по етика и разрешаване на спорове.

(2) Устройството и дейността на регионалната занаятчийска камара се уреждат в устав.

Чл. 13. Общото събрание е върховен орган на регионалната занаятчийска камара.

Чл. 14. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Общото събрание се състои от всички членове на регионалната занаятчийска камара.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.).

(3) (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.).

(4) (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.).

Чл. 15. Общото събрание:

1. приема, изменя и допълва устава;

2. (отм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.);

3. (доп. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) избира и освобождава от длъжност членовете на управителния съвет и членовете на Комисията по етика и разрешаване на спорове;

4. приема основните насоки и програма за дейността на камарата;

5. приема бюджета;

6. приема отчета за дейността на управителния съвет;

7. (нова - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) приема отчета за изпълнение на бюджета, който се публикува на интернет страницата на регионалната занаятчийска камара и на Националната занаятчийска камара.

Чл. 16. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Общото събрание се свиква най-малко веднъж годишно от управителния съвет или по искане на една пета от членовете на общото събрание. Ако в последния случай управителният съвет в 14-дневен срок не отправи писмено покана за свикване на общото събрание, то се свиква от съда по седалището на камарата по писмено искане на заинтересованите членове или на упълномощено от тях лице.

(2) Свикването и провеждането на заседанията на общото събрание се уреждат с устава на регионалната занаятчийска камара.

Чл. 17. (1) Управителният съвет изпълнява решенията на общото събрание и направлява дейността на камарата. Той осъществява и всички други функции, които по закон или според устава не спадат в правомощията на друг орган.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Управителният съвет може да назначи изпълнителен директор, когато това е предвидено в устава. Изпълнителният директор може да не е член на регионалната занаятчийска камара.

(3) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Управителният съвет публикува на интернет страницата на регионалната занаятчийска

камара информация за условията и реда за вписване в регистъра. Информацията се предоставя на занаятчиите при поискване.

Чл. 18. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Управителният съвет на регионалната занаятчийска камара се състои от председател и не по-малко от двама членове, които се избират за срок от 5 години. Член на управителния съвет може да бъде само член на регионалната занаятчийска камара.

(2) Не могат да бъдат избирани за членове на управителния съвет лица, които:

1. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) са под 18 години или са поставени под запрещение;

2. са лишени от правото да заемат ръководна, отчетническа или материалноотговорна длъжност;

3. се намират с член на управителния съвет в брак, в родство по права линия или са братя или сестри.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) При напускане или смърт на членове на управителния съвет съставът на съвета се попълва при спазване на изискванията на ал. 2. Новоизбраните членове упражняват правомощията си за остатъка от мандата на управителния съвет.

(4) Свикването и провеждането на заседанията на управителния съвет на регионалната занаятчийска камара се уреждат с устава.

Чл. 19. Председателят на управителния съвет на регионалната занаятчийска камара представлява камарата, организира изпълнението на решенията на общото събрание и управителния съвет и ръководи текущата дейност на камарата. Когато се допуска назначаване на изпълнителен директор, в устава се предвижда кои от правомощията на председателя на управителния съвет се предоставят на изпълнителния директор.

Чл. 19а. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) (1) Членовете на Комисията по етика и разрешаване на спорове се избират за срок 5 години. Комисията избира от състава си председател.

(2) Комисията по ал. 1 разрешава спорове между занаятчи и извършва проверки на сигнали срещу действия на управителния съвет на регионалната занаятчийска камара, като отчита своята дейност пред общото събрание.

(3) Членовете на комисията по ал. 1 могат да участват в заседанията на общото събрание и на управителния съвет на съответната регионална занаятчийска камара със съвещателен глас.

(4) Когато установи нарушения на закона или на устава, комисията по ал. 1 уведомява контролната комисия на Националната занаятчийска камара.

Чл. 19б. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) (1) Регионалната занаятчийска камара изпраща ежемесечно в Националната

занаятчийска камара справка за подадените молби за изпит, за проведените изпити, за издадените свидетелства по чл. 9, т. 3, протоколите за приетите вътрешни организационни решения и други определени в устава данни.

(2) Програмите и конспектите за провеждане на изпити, протоколи от изпити, депозираните молби и други документи се съхраняват в архива на регионалната занаятчийска камара за срок 20 години, а издадените свидетелства - за срок 50 години.

Чл. 20. (1) Регионалната занаятчийска камара събира такси за услугите, които предоставя.

(2) Размерът на таксите се определя с тарифа, одобрена от Министерския съвет по предложение на Националната занаятчийска камара.

Раздел II

Регистър на занаятчиите

Чл. 21. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Регионалният регистър на занаятчиите се води от съответната регионална занаятчийска камара. Той е публичен и се обявява на интернет страницата на съответната камара и на интернет страницата на Националната занаятчийска камара.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.).

(3) (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.).

(4) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Регистърът се води по образец, утвърден от Националната занаятчийска камара, при спазване на Закона за защита на личните данни.

Чл. 22. (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.).

Чл. 23. (1) (Изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г., изм. и доп., бр. 15 от 2010 г., в сила от 23.02.2010 г., изм., бр. 28 от 2011 г.) На вписване в регистъра на занаятчиите подлежат:

1. за дружествата по Закона за задълженията и договорите:

а) ЕИК (код по БУЛСТАТ);

б) дата на регистрация в БУЛСТАТ, дата на прекратяване на регистрацията;

в) наименование, седалище и адрес на управление;

г) адрес за кореспонденция на територията на страната, телефон, факс и електронен адрес;

д) съдружниците, представляващи дружеството;

е) занаятите, които ще се упражняват;

ж) мястото, в което ще се упражняват занаятите;

з) документ, удостоверяващ съгласието на майстор да отговаря за техническото ръководство на производствената дейност, номера на майсторското свидетелство и името на майстора;

2. за самостоятелно заетите занаятчии:

а) ЕГН (личен номер или личен номер за чужденец) и имената на занаятчията;

б) дата на регистрация в БУЛСТАТ, дата на прекратяване на регистрацията;

в) адрес за кореспонденция и ако има такива - телефон, факс, електронен адрес;

г) занаятите, които ще се упражняват;

д) мястото, в което ще се упражняват занаятите;

е) номера на майсторското свидетелство или номера на свидетелството за калфа, съответно номера на дипломата за завършено висше или средно образование с придобита II, III или по-висока степен на квалификация или номера на свидетелството за правоспособност за професии, упражняването на които изисква правоспособност, или номера на удостоверението за професионално образование, както и наименованието на институцията, издала дипломата и/или свидетелството/удостоверението, заверено удостоверение, издадено от компетентен орган на друга държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;

ж) датата на започване, спиране и възобновяване на дейността;

3. за майсторите, които не са самостоятелно заети лица:

а) ЕГН (личен номер или личен номер за чужденец) и имената на занаятчията;

б) дата на вписване в регистъра, дата на прекратяване на регистрацията;

в) адрес за кореспонденция и ако има такива - телефон, факс, електронен адрес;

г) занаятите, които ще се упражняват;

д) мястото, в което ще се упражняват занаятите;

е) номера на майсторското свидетелство, съответно номера на дипломата за завършено висше образование, както и наименованието на институцията, издала дипломата, или заверено удостоверение, издадено от компетентен орган на друга държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;

4. за калфите, които не са самостоятелно заети лица:

а) ЕГН (личен номер или личен номер за чужденец) и имената на занаятчията;

б) дата на вписване в регистъра, дата на прекратяване на регистрацията;

в) адрес за кореспонденция и ако има такива - телефон, факс, електронен адрес;

г) занаятите, които ще се упражняват;

д) мястото, в което ще се упражняват занаятите;

е) номера на свидетелството за калфа, съответно номера на дипломата за завършено средно образование с придобита II, III или по-висока степен на квалификация или номера на свидетелството за правоспособност за професии, упражняването на които изисква правоспособност, или номера на удостоверението за професионално образование, както и наименованието на институцията, издала дипломата и/или свидетелството/удостоверението, заверено удостоверение, издадено от компетентен орган на друга държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;

ж) датата на започване, наблюдаващ майстор, дата на спиране;

5. за чираците:

а) ЕГН (личен номер или личен номер за чужденец) и имената на занаятчията;

б) дата на вписване в регистъра, дата на прекратяване на регистрацията;

в) адрес за кореспонденция и ако има такива - телефон, факс, електронен адрес;

г) занаятите, в които ще се обучава;

д) мястото, в което ще се обучава в занаят;

е) името на обучаващия майстор по договора за обучение, сключен между чирака и майстора;

ж) номера на диплома/свидетелство за завършен клас от основното или средното образование, завършена степен на образование или успешно завършен курс за ограмотяване по реда на Закона за насърчаване на заетостта, както и наименованието на институцията, издала дипломата и/или свидетелството/удостоверението, заверено удостоверение, издадено от компетентен орган на друга държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;

з) датата на започване, спиране и възобновяване на обучението.

(2) На вписване подлежат и промените в обстоятелствата по ал. 1, за което се подава молба, придружена със съответните документи, в 14-дневен срок от настъпването им.

Чл. 24. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г., изм. и доп., бр. 34 от 2006 г., бр. 15 от 2010 г., в сила от 23.02.2010 г., изм., бр. 28 от 2011

г.) (1) Вписването в регистъра се извършва по заявление на самостоятелно зетия занаятчия, съответно на лицата с представителна власт - за дружеството по Закона за задълженията и договорите.

(2) Заявлението трябва да съдържа данните, които подлежат на вписване съгласно чл. 23.

(3) Към заявлението за вписване се представят:

1. майсторско свидетелство и/или други документи, удостоверяващи наличието на обстоятелствата, позволяващи работата на предприятието по занаятчийски начин;

2. данните и документите за майсторите и калфите, които не са самостоятелно заети лица, и за чираците;

3. документ, удостоверяващ съгласието на майстора да поеме техническото ръководство на дружеството по Закона за задълженията и договорите;

4. доказателства за представителната власт на лицата, подписали заявлението за дружеството по Закона за задълженията и договорите.

(4) Когато заявлението е подадено от лице - гражданин на държава - членка на Европейския съюз, или на държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, което иска да се установи на територията на Република България и да упражнява лично занаят, то представя копие от документ, доказващ притежаването на квалификация, отговаряща на изискванията за майстор, или друг документ, доказващ правото му да упражнява занаят.

(5) Когато лице по ал. 4 желае временно да упражнява занаят на територията на Република България, без да се установява, то уведомява за това съответната регионална занаятчийска камара, на територията на която ще извършва дейността, преди нейното започване. В уведомлението се посочват:

1. държавата, в която е установено, и адрес в нея;

2. адрес на територията на Република България, свързан с упражняването на занаят;

3. копие от документ, доказващ притежаването на квалификация, отговаряща на изискванията за майстор, или друг документ, доказващ правото му да упражнява занаят.

Чл. 25. (1) (Доп. - ДВ, бр. 10 от 2006 г., изм., бр. 15 от 2010 г., в сила от 23.02.2010 г., бр. 28 от 2011 г.) Регионалната занаятчийска камара вписва заявителя, ако отговаря на изискванията по чл. 24, в 14-дневен срок от подаване на заявлението.

(2) При непълноти и/или неточности в представените документи заявителят се уведомява писмено в 7-дневен срок за отстраняването им. При неотстраняване на непълнотите и/или неточностите в 1-месечен срок от уведомяването искането се оставя без разглеждане.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.).

(4) Вписванията се извършват от лица, определени с решение на управителния съвет на регионалната занаятчийска камара да водят и съхраняват регистъра на занаятчиите, които:

1. водят входящ регистър на постъпилите заявления и азбучен указател на регистрираните занаятчии;

2. вписват в регистъра данните и обстоятелствата по чл. 23;

3. съхраняват документите;

4. дават справки и вписват промените по партидите.

(5) (Нова - ДВ, бр. 10 от 2006 г.) Вписването се извършва в срок три дни от произнасянето на регионалната занаятчийска камара. В случай на обжалване на отказ вписването се извършва в срок три дни от представяне на съдебното решение за отмяна на отказа.

(6) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 10 от 2006 г.) На вписаното лице се издава удостоверение по образец, одобрен от Националната занаятчийска камара.

(7) (Предишна ал. 6 - ДВ, бр. 10 от 2006 г.) Лицата, водещи регистрите, комплектват документацията на всеки заявител в отделно дело, което носи поредния номер на партидата. На корицата на делото се отбелязват номерът на делото и номерът на тома и страницата на регистъра.

Чл. 26. (1) Вписването в регистъра на занаятчиите се заличава:

1. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) по молба на вписаното лице, съответно на неговите наследници;

2. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) при смърт на физическото лице или прекратяване на дружеството по Закона за задълженията и договорите.

(2) В случаите по ал. 1 в регистъра се извършва отбелязване за заличаване по партидата на занаятчията.

Чл. 27. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Всяка регионална занаятчийска камара изпраща ежемесечно в Националната занаятчийска камара извлечения за вписаните, съответно заличени занаятчии за попълване и поддържане на актуалното състояние на националния регистър на занаятчиите.

Раздел III

Национална занаятчийска камара

Чл. 28. (1) (Доп. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Националната занаятчийска камара е представителната организация на занаятчиите в Република България.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Националната занаятчийска камара подпомага и защитава общите интереси на своите членове и съдейства за развитието на занаятите и за утвърждаването на техния престиж. Камарата помага за запазването и развитието на традиционните български занаяти.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Националната занаятчийска камара е юридическо лице, регистрирано по Закона за юридическите лица с нестопанска цел, със седалище София.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) В Националната занаятчийска камара членуват регионалните занаятчийски камари. В нея могат да членуват браншови организации и Националното сдружение "Задруга на майсторите на народни художествени занаяти", всеки от тях като колективен член.

(5) Националната занаятчийска камара приема устав за устройството и дейността си.

(6) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Националната занаятчийска камара може да придобива и да притежава имущество.

Чл. 29. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) (1) Националната занаятчийска камара:

1. провежда обща политика за защита интересите на занаятчиите и техните организации, като осигурява тяхната равнопоставеност;

2. участва в разработването на проекти и изготвя становища по нормативните актове, свързани със занаятите и занаятчийското обучение;

3. утвърждава образците на документи, предвидени в този закон;

4. изготвя стандарти за обучение по отделните занаяти от списъка по приложение № 1, които се утвърждават от Националната агенция за професионално образование и обучение;

5. съгласува програмите за обучение по отделните занаяти и ги представя на Националната агенция за професионално образование и обучение за утвърждаване;

6. изготвя правила за провеждането на изпити, които се утвърждават от Националната агенция за професионално образование и обучение;

7. издава майсторски свидетелства;

8. обобщава постъпилата от регионалните занаятчийски камари информация и в случай на необходимост сезира компетентните органи;

9. води национален регистър на занаятчиите на основата на регионалните регистри;

10. координира дейността на регионалните занаятчийски камари;

11. изпълнява и други функции съгласно устава си.

(2) Националната занаятчийска камара публикува на интернет страницата си документите по ал. 1, т. 3, 4, 5 и 6 и регистъра по ал. 1, т. 9, както и друга информация.

(3) Националната занаятчийска камара предоставя на всеки 6 месеца на органите на Министерството на вътрешните работи

актуализиран списък с вписаните в регистъра занаятчии и наети майстори, упражняващи занаят ключарство, и обучаваните в този занаят.

Чл. 30. Органи на Националната занаятчийска камара са общото събрание, настоятелството и контролната комисия.

Чл. 31. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Общото събрание на Националната занаятчийска камара се състои от представители на всички регионални занаятчийски камари, на Националното сдружение "Задруга на майсторите на народни художествени занаяти" и от други членове при пропорционално представителство на всеки занаят от списъка по приложение № 1, по определена в устава норма на представителство.

Чл. 32. Общото събрание на Националната занаятчийска камара:

1. приема, изменя и допълва устава;
2. избира членовете на настоятелството и контролната комисия;

3. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) приема за членове браншови организации.

Чл. 33. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Общото събрание на Националната занаятчийска камара се свиква поне веднъж годишно от настоятелството или по искане на една десета от членовете ѝ. Ако в последния случай настоятелството в 14-дневен срок не отправи писмено покана за свикване на общото събрание, то се свиква от съда по седалището на камарата по писмено искане на заинтересованите членове или на упълномощено от тях лице.

(2) Свикването и провеждането на общото събрание на Националната занаятчийска камара се извършва при условия и по ред, предвидени в устава.

Чл. 34. Настоятелството на Националната занаятчийска камара изпълнява решенията на общото събрание и направлява дейността на камарата.

Чл. 35. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Настоятелството на Националната занаятчийска камара се състои от председател и 10 членове, които се избират за срок от 4 години. Членове на настоятелството могат да бъдат само членове на регионалните занаятчийски камари, на Националното сдружение "Задруга на майсторите на народни художествени занаяти" и представители на приети за членове национални браншови организации.

(2) За членовете на настоятелството на Националната занаятчийска камара се прилагат изискванията на чл. 18, ал. 2 и 3.

(3) Настоятелството на Националната занаятчийска камара може да образува свои органи - комисии, съвети и други, които да подпомагат неговата дейност.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Настоятелството на Националната занаятчийска камара може да назначи изпълнителен директор, ако това е предвидено в устава. Изпълнителният директор може да не е член на регионална занаятчийска камара, нито представител на приета за член браншова организация. Изпълнителният директор може да бъде освободен от настоятелството по всяко време.

Чл. 36. Председателят на настоятелството на Националната занаятчийска камара представлява камарата, организира изпълнението на решенията на общото събрание и настоятелството и ръководи текущата дейност на камарата. Когато се допуска назначаване на изпълнителен директор, в устава се предвиждат правомощията, които се предоставят на изпълнителния директор.

Чл. 37. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Членовете и председателят на контролната комисия се избират за срок 5 години.

Чл. 38. (1) Контролната комисия проверява дейността на управителните органи на Националната занаятчийска камара и регионалните занаятчийски камари и отчита своята дейност пред общото събрание.

(2) Членовете на контролната комисия могат да участват в заседанията на настоятелството на Националната занаятчийска камара и управителните съвети на регионалните занаятчийски камари със съвещателен глас.

(3) Когато установи съществени нарушения на закона или устава, контролната комисия свиква общото събрание на Националната или съответната регионална занаятчийска камара.

Чл. 39. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Към Националната занаятчийска камара се създава арбитражен съд за разрешаване на спорове между занаятчии, които не могат да се разрешат от комисии по етика и разрешаване на спорове към регионалните занаятчийски камари.

(2) Разглеждането на арбитражното дело се урежда с правилника на арбитражния съд.

(3) Арбитражният съд решава споровете въз основа на закона, правилника и обичаите.

(4) За неуредените в този закон въпроси се прилагат съответно разпоредбите на Закона за международния търговски арбитраж.

Чл. 40. (1) Националната занаятчийска камара събира такси за услугите, които предоставя.

(2) Размерът на таксите се определя с тарифа, одобрена от Министерския съвет по предложение на Националната занаятчийска камара.

Чл. 41. (1) Органите на местното самоуправление, централните и териториалните органи на изпълнителната власт

взаимодействат с Националната занаятчийска камара и с регионалните занаятчийски камари за постигане целите на закона и обменят необходимата информация.

(2) При разработване на проекти на нормативни актове, свързани със занаятите, компетентните държавни органи изискват становището на Националната занаятчийска камара.

Раздел IV (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Браншови занаятчийски сдружения

Чл. 42. (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.).

Чл. 43. (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.).

Чл. 44. (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.).

Глава четвърта ЗАНЯЯТЧИЙСКО ОБУЧЕНИЕ

Раздел I Чираци

Чл. 45. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Чираци са лицата, които работят и изучават занаят.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Чирак може да се обучава само от майстор по програми за обучение, утвърдени от Националната агенция за професионално образование и обучение.

(3) (Изм. - ДВ, [бр. 79 от 2015 г.](#), в сила от 1.08.2016 г.) За чирак може да бъде прието лице, навършило 16 години, което не се обучава в дневна форма в училище от системата на предучилищното и училищното образование или в редовна форма във висше училище.

(4) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2011 г., изм., бр. 68 от 2013 г., в сила от 2.08.2013 г., [бр. 79 от 2015 г.](#), в сила от 1.08.2016 г.) Алинея 3 не се прилага при обучение на лица с увреждания от майстори в система за занаятчийско обучение, разработена специално за тях, при наличие на договорни отношения между училището и регионалната занаятчийска камара и на програма за обучение, одобрена от Националната занаятчийска камара и утвърдена от Министерството на образованието и науката.

Чл. 46. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) В предприятие, организирано по занаятчийски начин, и в Националното сдружение "Задруга на майсторите на народни художествени занаяти" могат да се обучават чираци само по занаятите от списъка по приложение № 1, които се упражняват в тях.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Право да провеждат обучение имат само предприятията, организирани по занаятчийски начин, и Националното сдружение "Задруга на майсторите на народни художествени занаяти", които са осигурили за тази цел подходящо по вид и обзавеждане място.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Броят на чираците се определя от възможностите за обучение и потребностите на предприятието, организирано по занаятчийски начин, на Националното сдружение "Задруга на майсторите на народни художествени занаяти", както и от потребностите на региона.

(4) Един майстор не може да обучава едновременно повече от двама чираци.

Чл. 47. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) В програмите за обучение на чирак по всеки занаят се определят:

1. срокът на обучение, който не може да бъде по-кратък от 3 години и по-дълъг от 4 години;
2. уменията и знанията, предмет на занаятчийското обучение;
3. занаятите, по които може да се организира обучение;
4. изискванията към условията за обучение;
5. изпитните изисквания за завършване на обучението;
6. управлението и контролът на обучението;
7. документите за завършено обучение;
8. (нова - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) правилата за провеждане на изпит по всеки занаят, включващи план за провеждането, критериите и времетраенето на изпита;
9. (нова - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) броят на явяванията на изпит и срокът между отделните явявания.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Чиракът може да се обучава само ако е сключил договор за обучение с майстор.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) В договора между чирака и майстора се определят:

1. срокът на обучение;
2. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) занаятът, по който ще се извършва обучението;
3. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) финансовите взаимоотношения между майстора и чирака, включително

минималното заплащане на час/ден/месец на чирака за положения труд.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) По отношение на трудовоправните отношения между чирака и майстора се прилага Кодексът на труда.

Чл. 48. (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.).

Чл. 49. Обучението на чирака завършва с калфенски изпит.

Раздел II Калфи

Чл. 50. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Калфи са лицата, които постоянно упражняват определен занаят в предприятие, организирано по занаятчийски начин.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Регионалната занаятчийска камара издава свидетелство за калфа на:

1. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) чирак, който успешно е положил калфенски изпит пред комисиите по чл. 53, ал. 1;

2. (изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) лице, което не е било чирак в предприятие, организирано по занаятчийски начин, но упражнява занаят поне от 3 години и успешно е положило калфенски изпит;

3. (доп. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) лице, което не е положило калфенски изпит, но притежава втора или трета степен на професионална квалификация по Закона за професионалното образование и обучение, ако тя съответства на определен занаят.

(3) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Националната занаятчийска камара утвърждава унифициран по форма и съдържание образец на свидетелството за калфа за всеки занаят, който е задължителен за регионалните занаятчийски камари.

Чл. 51. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Калфенският изпит трябва да установи дали изпитваният притежава всички теоретични познания и практически умения, необходими за упражняване на съответния занаят.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Регионалната занаятчийска камара определя мястото и часа за провеждане на калфенския изпит по определен занаят.

Чл. 52. (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.).

Чл. 53. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) За полагане на калфенски изпити регионалните занаятчийски камари определят изпитни комисии.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Изпитната комисия се състои най-малко от 5 членове. Членовете на изпитната комисия са майстори по занаята, за който се провежда изпитът, или представители на браншовите организации, на Националното сдружение "Задруга на майсторите на народни художествени занаяти" и преподаватели от съответната област, определени по предложение на регионалните занаятчийски камари, Националното сдружение "Задруга на майсторите на народни художествени занаяти" и на браншовите организации. Председателят на комисията се определя от регионалната занаятчийска камара.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Членовете на изпитната комисия получават възнаграждение, размерът на което се определя от съответната регионална занаятчийска камара.

(4) Изпитната комисия провежда калфенски изпити 2 пъти в годината.

Чл. 54. (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.).

Раздел III Майстори

Чл. 55. (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2010 г., в сила от 23.02.2010 г.)

(1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Майстор в определен занаят е лице, което познава детайлно целия работен процес до степен, че да може да го осъществява сам, притежава необходимите за занаята практически умения и теоретични познания и има издадено майсторско свидетелство.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Националната занаятчийска камара издава майсторското свидетелство на:

1. калфа, успешно издържал майсторския изпит;
2. лице, което не е положило майсторски изпит, но има висше образование в областта на приложение на занаята и най-малко две години стаж по специалността.

(3) Лицата по ал. 1 и 2 могат да притежават неограничен брой майсторски свидетелства.

Чл. 56. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Обучението на майстори се извършва в предприятие, организирано по занаятчийски начин, или в Националното сдружение "Задруга на майсторите на народни художествени занаяти" в съответствие с изискванията на

стандартите за обучение по всеки занаят от списъка по приложение № 1 и утвърдените програми. В програмата за обучение се определят:

1. срокът на обучение по всеки занаят;
2. уменията и знанията - предмет на занаятчийското обучение;
3. занаятите, по които може да се организира обучение за майстор;
4. изискванията към условията за обучение;
5. изпитните изисквания за завършване на обучението;
6. управлението и контролът на обучението;
7. документите за завършено обучение;
8. правилата за провеждане на майсторски изпит по всеки занаят, включващи план на провеждането, критериите и времетраенето на изпита;
9. броят на явяванията на изпит и срокът между отделните явявания.

Чл. 57. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Майсторският изпит трябва да установи дали кандидатът притежава всички теоретични познания и практически умения, за да може да упражнява самостоятелно съответния занаят и да обучава на практически умения чираци и калфи.

(2) Майсторският изпит се провежда в 3 части:

1. практическа;
2. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) теоретична, включваща основните познания в областта на приложение на занаята, на характерните за него материали и инструменти и на организацията и безопасността на труда;
3. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) педагогическа; изключения могат да се допускат за лица, които имат успешно завършен курс с педагогическа насоченост или притежават документи, доказващи педагогически стаж.

Чл. 58. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Националната занаятчийска камара съдейства за обучението на кандидатите за полагане на майсторски изпит.

Чл. 59. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) До полагане на майсторски изпит се допускат лица, които са упражнявали занаята в продължение на две години и са:

1. калфи, или
2. лица със завършено средно или по-високо образование по съответната специалност.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) По мотивирано предложение на управителния съвет на регионалната занаятчийска камара до полагане на майсторски изпит се допуска и лице, което е упражнявало занаята в чужбина и представи копия на документи,

удостоверяващи квалификацията му съгласно законодателството по мястото на упражняване на занаята.

Чл. 60. (1) (Доп. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) За полагане на майсторски изпити Националната занаятчийска камара определя изпитни комисии по предложение на регионалните занаятчийски камари, браншовите организации, Националното сдружение "Задруга на майсторите на народни художествени занаяти" и Националната агенция за професионално образование и обучение. Мандатът на изпитната комисия е 5 години.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Изпитната комисия се състои най-малко от 5 членове. Членовете на изпитната комисия са майстори по занаята, за който се провежда изпитът, или представители на браншовите организации, на Националното сдружение "Задруга на майсторите на народни художествени занаяти" и преподаватели от съответната област, определени по предложение на регионалните занаятчийски камари, Националното сдружение "Задруга на майсторите на народни художествени занаяти" и на браншовите организации. Председателят на комисията се определя от Националната занаятчийска камара.

(3) Членовете на изпитната комисия получават възнаграждение за проведените изпити в размер, определен от Националната занаятчийска камара.

(4) Изпитната комисия провежда майсторски изпити два пъти в годината.

Чл. 61. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) (1) Кандидатите се допускат до изпит след решение на изпитната комисия, взето с обикновено мнозинство. За решението на комисията кандидатите се уведомяват в 15-дневен срок от подаването на съответните документи. Председателят на комисията е длъжен да уведоми всеки кандидат дали е допуснат до изпит или какви пропуски в документите му следва да се отстранят. Отказът на комисията за допускане до изпит се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(2) Общият курс на обучение и придобиване на квалификация и практически опит на майстора е най-малко 14 години - общообразователно обучение най-малко 8 години, 4 години обучение в специализирано учебно заведение или 3 години чиракуване и 2 или 3 години практическо обучение на място, работейки в предприятие по конкретния занаят или професия.

(3) Националната занаятчийска камара издава майсторско свидетелство за всеки занаят по утвърден от нея унифициран по форма и съдържание образец.

Чл. 62. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Ако кандидатът не е положил успешно майсторския изпит, той има право да положи отново

изпит след допълнително 6-месечно обучение, считано от датата на полагагане на изпита.

Чл. 63. (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.).

Глава пета
(Нова - ДВ, бр. 10 от 2006 г.)
СЪДЕБЕН КОНТРОЛ

Чл. 64. (Нов - ДВ, бр. 10 от 2006 г.) (1) Решенията на органите на Националната занаятчийска камара и на регионалните занаятчийски камари, които противоречат на закона или на устава, подлежат на контрол по общия исков ред в 14-дневен срок от постановяване или узнаване на решението, но не по-късно от три месеца от постановяването му.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., бр. 15 от 2010 г., в сила от 23.02.2010 г.) Административните актове по този закон се обжалват по реда и в сроковете на Административнопроцесуалния кодекс.

Глава шеста
(Нова - ДВ, бр. 10 от 2006 г.)
АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 65. (Нов - ДВ, бр. 10 от 2006 г., изм., бр. 28 от 2011 г.)
(1) За нарушение или неизпълнение на разпоредбите на чл. 4, чл. 5, ал. 3, чл. 45, ал. 2, 3 и 4, чл. 46 и чл. 47, ал. 1 и 2 на виновните лица се налага глоба от 100 до 1000 лв., която постъпва в приход на бюджета на общината, на територията на която е било установено съответното административно нарушение, ако деянието не съставлява престъпление.

(2) За повторно нарушение по ал. 1 наказанието е глоба в размер от 200 до 2000 лв.

Чл. 66. (Нов - ДВ, бр. 10 от 2006 г., изм., бр. 28 от 2011 г.)
(1) Регионална занаятчийска камара, която не изпълни задълженията си по чл. 9, т. 5 и 7, чл. 21, чл. 23, ал. 1, чл. 25, чл. 26, чл. 27, чл. 50, ал. 2 и 3, чл. 53, ал. 1 и чл. 59 или откаже да представи информация от регионалния регистър на занаятчиите, се наказва с имуществена санкция в размер от 500 до 2000 лв., която постъпва в приход на бюджета на общината, на територията на която е регистрирана камарата.

(2) Националната занаятчийска камара, при неизпълнение на задълженията ѝ по чл. 29, ал. 1, т. 3, 4, 5, 6 и 9, ал. 2 и 3, чл. 55, ал.

2 и чл. 60, ал. 1, или ако откаже да представи информация от националния регистър на занаятчиите, се наказва с имуществена санкция в размер от 500 до 2000 лв., която постъпва в приход на бюджета на общината по седалището на камарата.

(3) За повторно нарушение по ал. 1 и 2 наказанието е имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

Чл. 67. (Нов - ДВ, бр. 10 от 2006 г., изм., бр. 28 от 2011 г.) Актовете за установяване на административните нарушения се съставят от кметовете на общини или оправомощени от тях лица.

Чл. 68. (Нов - ДВ, бр. 10 от 2006 г.) (1) Областният управител или оправомощено от него лице издава наказателно постановление въз основа на съставения акт.

(2) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

(Загл. изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.)

§ 1. По смисъла на този закон:

1. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) "Отговорен за техническото ръководство" на дружество по Закона за задълженията и договорите е майстор, който ръководи производствената дейност и отговаря за осъществяването на технологичния процес, като може да не е собственик.

2. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) "Занаятчийска квалификация" е набор от необходимите знания и придобити практически умения - професионални, организационни, творчески и други познания и квалификации, достатъчни за самостоятелно изработване на занаятчийско изделие или предоставяне на занаятчийска услуга.

3. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) "Занаятчийско обучение" е преподаване на специфичните за занаята приложни умения и техники, запознаване със специфичните инструменти и материали, развитие на организационните, творческите и други познания и умения на индивида, необходими за упражняването на конкретния занаят. Познанията и практическите умения са придобити при занаятчийско обучение в предприятие, организирано по занаятчийски начин, с постепенно надграждане на познанията и практическо усъвършенстване на уменията.

4. (Нова - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) "Производствено-технически умения" са умения за използване на специфични механизми за изработване и оформяне на изделие, създадени в процеса на развитие на занаята във времето.

5. (Нова - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) "Занаятчийски услуги" са поправка, обслужване и/или поддържане на продукти, устройства и обекти, както и дейности, свързани с потребности от лично естество, които се извършват/предоставят с ръчен труд или с помощта на инструменти и механизми, характерни за занаята.

6. (Нова - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) "Повторно" е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизане в сила на наказателното постановление, с което на нарушителя се налага наказание за същото по вид нарушение.

§ 1а. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2011 г.) Упражняването на занаят се доказва пред регионалната занаятчийска камара със:

1. трудова книжка или по друг начин за установяване на трудов стаж или с регистрация;
2. документи за платените данъци и осигуровки през времето на упражняване на занаята.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Министерският съвет, областните управители и общинските съвети предоставят на районните занаятчийски камари и на Националната занаятчийска камара помещения - държавна или общинска собственост, необходими за осъществяване на дейността им, по реда на Закона за държавната собственост, съответно на Закона за общинската собственост.

§ 3. (1) Областните управители или натоварени от тях лица водят регистъра на занаятчиите и регистъра на майсторите до конституирането на регионалните занаятчийски камари, но не повече от две години след влизането на закона в сила.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 112 от 2001 г., бр. 56 от 2002 г.) Лицата, които към влизане в сила на закона извършват дейност, посочена в списъка на занаятите, която отговаря на изискванията на чл. 3, ал. 2 и § 4, подават документи по чл. 23, ал. 1, т. 1 - 3, диплома за образование и доказателства по § 4, ал. 2 за вписване в регистрите по ал. 1 в срок от 1 юни 2001 г. до 31 декември 2002 г.

§ 4. (1) В едногодишен срок след влизането на закона в сила в регистъра на майсторите се вписват лица без положен майсторски изпит, които имат:

1. завършено висше образование и са упражнявали занаята 3 от последните 10 години;
2. завършено средно или полувисше образование по съответната специалност и са упражнявали занаята 5 от последните 10 години;
3. завършено средно или полувисше образование и са упражнявали занаята 5 от последните 10 години;
4. завършено основно образование и са упражнявали занаята 10 от последните 15 години;

5. завършено начално образование или са без образование и са упражнявали занаята 12 от последните 20 години.

(2) Упражняването на занаята по трудов договор се доказва с трудова книжка или по друг начин за установяване на трудов стаж. Самостоятелното упражняване на занаята се доказва с удостоверение за членуване в задруга на майсторите или друга сходна организация. Когато самостоятелното упражняване на занаята се доказва с регистрация в общината, съдебна или друга регистрация, трябва да се представят и доказателства за платените данъци през времето на упражняване на занаята.

§ 5. До конституирането на Националната занаятчийска камара нейните функции се изпълняват съвместно от Българската занаятчийска камара и Българската стопанска камара, които в 6-месечен срок от влизане на закона в сила определят броя на работниците по чл. 3, ал. 2, т. 3, издават образец на удостоверенията за вписване в регистъра на занаятчиите по чл. 25, ал. 5 и определят условията и реда за водене на регистъра на майсторите.

§ 6. (1) Регионалните занаятчийски камари се конституират на общи събрания, свикани от областните управители съвместно с Българска занаятчийска камара и Българска стопанска камара чрез публикации в два национални и един регионален ежедневник не по-рано от една година след влизането на закона в сила и не преди в регистъра на занаятчиите да са вписани 50 лица от не по-малко от четири различни занаята. В учредителното събрание участват всички лица, вписани в регистъра на занаятчиите до издаването на заповедта на областния управител за свикване на общото събрание. На общото събрание се избират органите на камарата и се приема устав.

(2) За две или повече съседни области може да се учреди една регионална занаятчийска камара. В този случай учредителното събрание се свиква от областните управители на всички участващи области.

(3) Националната занаятчийска камара се конституира на общо събрание с участието на поне пет регионални занаятчийски камари, включващи не по-малко от десет области. На общото събрание се избират органите на камарата и се приема устав.

§ 7. Членовете на първия управителен съвет на регионалните занаятчийски камари се избират за срок от 3 години. Членовете на първото настоятелство на Националната занаятчийска камара се избират за срок от 4 години.

§ 8. В Закона за малките и средните предприятия (обн., ДВ, бр. 84 от 1999 г.; изм., бр. 80 и 92 от 2000 г.) в § 1, т. 1 от допълнителната разпоредба накрая се добавят думите "и занаятчия по смисъла на Закона за занаятите".

§ 9. Законът влиза в сила един месец след обнародването му в "Държавен вестник".

(*)ЗАКОН за изменение на Закона за търговския регистър (ДВ, бр. 80 от 2006 г., в сила от 3.10.2006 г.)

§ 1. В § 56 от преходните и заключителните разпоредби думите "1 октомври 2006 г." се заменят с "1 юли 2007 г."

.....
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за здравето (ДВ, бр. 81 от 2006 г.)

§ 5. (1) Заварените към датата на влизане в сила на този закон занаятчийски предприятия, извършващи услуги в областта на оптиката и оптометрията, могат да продължат да осъществяват дейността си, ако в 6-месечен срок се регистрират по реда на чл. 266 в съответния РЦЗ.

(2) В 6-месечен срок от влизане в сила на този закон собствениците на занаятчийски предприятия или наследниците, или правоприемниците, извършващи услуги в областта на оптиката и оптометрията, както и чираците, калфите и майсторите, подават молба до съответната регионална занаятчийска камара за заличаването им от съответните регистри по чл. 21, 48, 54 и 63 от Закона за занаятите.

(3) В случаите по ал. 2 регионалните занаятчийски камари заличават регистрацията на съответните лица в 14-дневен срок от подаването на молбата и издават удостоверение за заличаване на калфите и майсторите, въз основа на което те могат да се ползват с правата по чл. 26а.

.....
(*ЗАКОН за изменение на Закона за търговския регистър (ДВ, бр. 53 от 2007 г., в сила от 30.06.2007 г.)

§ 1. В § 56 от преходните и заключителните разпоредби думите "1 юли 2007 г." се заменят с "1 януари 2008 г."

.....
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за занаятите (ДВ, бр. 28 от 2011 г.)

§ 58. Чираците, калфите и майсторите запазват придобитите от тях до влизането в сила на този закон права.

§ 59. Издадените до влизането в сила на този закон свидетелства от Задругата на майсторите на народните художествени занаяти и от Националното сдружение "Задруга на майсторите на народни художествени занаяти" запазват валидността си.

§ 60. (1) В срок до 9 месеца от влизането в сила на този закон управителните съвети на регионалните занаятчийски камари и Националната занаятчийска камара привеждат в съответствие с него програмите за подготовка и обучение на занаятчии, правилата за обучение и правилниците за обучение и провеждане на изпити.

(2) До утвърждаването от Националната агенция за професионално образование и обучение на програмите за подготовка и обучение на занаятчии, правилата за обучение и правилниците за обучение и провеждане на изпити регионалните занаятчийски камари не провеждат калфенски изпити и не издават свидетелства за калфи,

а Националната занаятчийска камара не провежда майсторски изпити и не издава майсторски свидетелства.

§ 61. В срок до три месеца от влизането в сила на този закон Националната занаятчийска камара утвърждава образец на регионален регистър на занаятчиите по чл. 21, ал. 4.

§ 62. В срок 6 месеца от влизането в сила на този закон регионалните занаятчийски камари и Националната занаятчийска камара привеждат дейността си в съответствие с изискванията му.

§ 63. Управителният съвет на Националната занаятчийска камара в срок 9 месеца от влизането в сила на този закон изготвя и публикува съгласувано с Министерството на културата график за информиране на Министерството на културата за актуалния регистър на майсторите и занаятчиите, упражняващи дейност по списъка на занаятите от група I "Народни художествени занаяти" на приложение № 1.

.....
Приложение № 1

към чл. 3, ал. 2, т. 1
(Изм. - ДВ, бр. 81 от 2006 г.,
бр. 19 от 2009 г.,
в сила от 10.04.2009 г.,

бр. 28 от 2011 г.)

Списък на занаятите по групи:

- I. Народни художествени занаяти
 1. Художествена обработка на кожа
 2. Изработване на изделия от кожа
 3. Изработване на накити
 4. Изработване на изделия от ковано желязо
 5. Художествено леене
 6. Звънчарство
 7. Ножарство
 8. Изработване и ремонт на старинно оръжие
 9. Везбарство
 10. Художествено плетиво
 11. Изработване на национални кукли
 12. Изработване на художествена керамика
 13. Грънчарство
 14. Художествена обработка на дърво и дърворезба
 15. Изработване на художествени тъкани
 16. Гайтанджийство
 17. Изработване на национални костюми
 18. Изработване и ремонт на български народни музикални инструменти
 19. Художествена обработка на камък
 20. Бакърджийство (медникарство)
 21. Изработване на дървени съдове и предмети за бита, копаничарство
 22. Ръчно килимарство
- II. Други
 23. Леярство на камбани

24. Изработване на стъклени изделия чрез духане на стъкло
25. Рисуване и гравирание върху стъкло
26. Ръчно книговезване
27. Изработване и ремонт на съвременни музикални инструменти и аксесоари за тях
28. Изработване и ремонт на изделия от мед (бакър) и сплавите ѝ
29. Часовникарство
30. Гравьорство
31. Изработване на камини, кахлени печки
32. Изработване на елементи и монтаж на облицовки на стрехи
33. Покривни работи - редене на керемиди, поставяне на улици, изграждане на комини
34. Коминочистене
35. Тенекеджийство
36. Калайджийство
37. Ковачество
38. Изграждане на кладенци
39. Каменоделство
40. Точиларство
41. Ключарство
42. Бъчварство
43. Коларство
44. Кошничарство, изработване на рогозки и метли
45. Тъкачество (платно, аби, пътеки, черги, китеници и сродни) и мутафчийство
46. Седларство и сарачество
47. Обущарство
48. Шапкарство
49. Въжарство
50. Производство на боза (бозаджийство) и шекерджийство, производство на изделия от захарен сироп
51. Вулканизация
52. Поправка на велосипеди
53. Шивашки услуги
54. Тапицерство
55. Ръчна изработка и ремонт на мебели
56. Ръчна изработка на табели и реклами
57. Фризьорство

Приложение № 2

към чл. 21, ал. 4

(Отм. - ДВ, бр. 28 от 2011 г.)